

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่พึงประสงค์ของผู้นำท้องถิ่น ในจังหวัดอ่างทอง สามารถสรุปผลการวิจัยโดยจะกล่าวถึงความมุ่งหมายของการวิจัย สมมุติฐานของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะตามลำดับ ดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาที่พึงประสงค์ของผู้นำท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาที่พึงประสงค์ของผู้นำท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทองที่มีเพศต่างกัน
3. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาที่พึงประสงค์ของผู้นำท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทองที่มีอายุต่างกัน
4. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาที่พึงประสงค์ของผู้นำท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทองที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน
5. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาที่พึงประสงค์ของผู้นำท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทองที่มีอาชีพต่างกัน

สมมุติฐานของการวิจัย

1. ผู้นำท้องถิ่นที่มีเพศต่างกัน มีระดับพึงประสงค์ต่อคุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาที่พึงประสงค์แตกต่างกัน
2. ผู้นำท้องถิ่นที่มีอายุต่างกัน มีระดับพึงประสงค์ต่อคุณลักษณะของผู้บริหาร ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่พึงประสงค์แตกต่างกัน
3. ผู้นำท้องถิ่นที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีระดับพึงประสงค์ต่อคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่พึงประสงค์แตกต่างกัน
4. ผู้นำท้องถิ่นที่มีอาชีพต่างกันมีระดับพึงประสงค์ต่อคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่พึงประสงค์แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย สมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน 24 คน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอเมือง อำเภอวิเศษชัยชาญ อำเภอโพธิ์ทอง อำเภอป่าโมก อำเภอแสวงหา อำเภอไชโย อำเภอสามโก้ จำนวน 716 คน สมาชิกเทศบาลเมืองอ่างทอง จำนวน 24 คน และสมาชิกเทศบาลตำบล จำนวน 108 คน รวมทั้งสิ้น 872 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอแกน (Krajcie and Morgan. 1970 : 607-610) ที่ระดับความเชื่อมั่น.05 จากนั้นจึงทำการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยการจับสลากตามอัตราของประชากรเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน 8 คน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 235 คน สมาชิกเทศบาลเมือง 8 คน และสมาชิกเทศบาลตำบล 35 คน รวมทั้งสิ้น 286 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยต่าง ๆ ลักษณะแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check list) จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่พึงประสงค์ของผู้นำท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง มีลักษณะเป็นแบบมาตราฐานส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 32 ข้อ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยาไปขอความอนุเคราะห์ต่อประธานองค์การบริหารส่วนจังหวัด ประธานองค์การบริหารส่วนตำบล นายกเทศบาลเมือง และนายกเทศบาลตำบล ของจังหวัดอ่างทอง ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน 286 ชุด ได้รับคืนและสมบูรณ์ 282 ชุด คิดเป็นร้อยละ 98.60

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC' (Statistical Package for the Social Science) แบ่งการวิเคราะห์เป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่พึงประสงค์ของผู้นำท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทดสอบค่า t-test โดยตั้งระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ $\alpha .05$

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่องการศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่พึงประสงค์ ของผู้นำท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง มีดังนี้

1. สถานภาพของผู้นำท้องถิ่นส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุไม่เกิน 40 ปี วุฒิการศึกษาค่ากว่าปริญญาตรี และมีอาชีพเกษตรกรกรรม ค่าขาย รับจ้าง และอื่น ๆ
2. ผู้นำท้องถิ่นมีระดับพึงประสงค์ต่อคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยมีด้านบุคลิกภาพมากสูงสุด ด้านทักษะทางการบริหารมากรองลงมา และด้านความรู้มากเป็นลำดับสุดท้าย
3. ผู้นำท้องถิ่นที่มีเพศต่างกันมีระดับพึงประสงค์ต่อคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่พึงประสงค์ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพเป็นรายข้อพบว่า ผู้นำท้องถิ่นที่มีเพศต่างกัน มีระดับพึงประสงค์ต่อคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพไม่แตกต่างกัน โดยเพศชายมีระดับพึงประสงค์ค่ากว่าเพศหญิง ด้านความรู้พบว่าไม่แตกต่างกัน โดยเพศชายและเพศหญิงมีระดับพึงประสงค์เท่ากัน ด้านทักษะทางการบริหารพบว่าไม่แตกต่างกัน โดยเพศชายมีระดับพึงประสงค์ค่ากว่าเพศหญิง
4. ผู้นำท้องถิ่นที่มีอายุต่างกัน มีระดับพึงประสงค์ต่อคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่พึงประสงค์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ด้านบุคลิกภาพ ด้านความรู้ และด้านทักษะทางการบริหาร เมื่อพิจารณาคุณลักษณะเป็นรายข้อแต่ละด้าน พบว่า

4.1 ด้านบุคลิกภาพ

ผู้นำท้องถิ่นที่มีอายุไม่เกิน 40 ปี มีระดับพึงประสงค์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตมากที่สุด การประพฤติดนเป็นแบบอย่างที่ดีมากรองลงมา และมีวิสัยทัศน์กว้างไกลมากค่าสุด ส่วนผู้นำท้องถิ่นที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป มีระดับพึงประสงค์ต่อการประพฤติดนเป็นแบบอย่างที่ดีมากที่สุด การปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและมีความเป็นประชาธิปไตยในการบริหารงานเป็นที่ยอมรับของร่วมงานและบุคคลอื่นๆ มากรองลงมา แต่การมีวิสัยทัศน์ กว้างไกลมากค่าสุดเช่นเดียวกัน โดยผู้นำท้องถิ่นที่มีอายุไม่เกิน 40 ปี มีระดับพึงประสงค์ค่ากว่าผู้นำท้องถิ่นที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป

4.2 ด้านความรู้

ผู้นำท้องถิ่นที่มีอายุไม่เกิน 40 ปี จะมีระดับพึงประสงค์ต่อผู้บริหารโรงเรียนเรื่อง มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายการศึกษาของชาติทุกระดับมากที่สุด ได้ผ่านการฝึกอบรม ให้เป็นผู้บริหารโรงเรียนตามหลักสูตรและวิธีการที่ ก.ค. กำหนดมากรองลงมา มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการวิจัยทางการศึกษามากที่สุด ส่วนผู้นำท้องถิ่นที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป มีระดับพึงประสงค์ ต่อผู้บริหารโรงเรียนสอดคล้องกันกับผู้นำท้องถิ่นที่มีอายุไม่เกิน 40 ปีตามลำดับที่กล่าวมา โดยผู้นำท้องถิ่นที่มีอายุไม่เกิน 40 ปี มีระดับพึงประสงค์ต่ำกว่าผู้นำท้องถิ่นที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป

4.3 ด้านทักษะทางการบริหาร

ผู้นำท้องถิ่นที่มีอายุไม่เกิน 40 ปี มีระดับพึงประสงค์ต่อการมีความสามารถในการ จัดหาวัสดุอุปกรณ์เพื่อการศึกษาได้อย่างเพียงพอมากที่สุด มีความสามารถในการใช้ภาษาในการ สื่อสาร ใช้คอมพิวเตอร์เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการปฏิบัติงานและประเมินผลการปฏิบัติงานมาก รองลงมา มีความสามารถในการมอบหมายงานให้บุคลากรปฏิบัติได้ตรงตามความสามารถมากที่สุด ส่วนผู้นำท้องถิ่นที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป มีระดับพึงประสงค์การมีความสามารถสร้างความสัมพันธ์อันดี ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน รวมทั้งสามารถใช้ภาษาในการสื่อสารใช้คอมพิวเตอร์ เทคโนโลยี สมัยใหม่ในการปฏิบัติงานและประเมินผลการปฏิบัติงานมากที่สุด ความสามารถในการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์เพื่อการศึกษาได้อย่างเพียงพอมากรองลงมา และความสามารถในการกำหนด เป้าหมาย นโยบาย วางแผนเชิงกลยุทธ์ จัดระบบงาน และวิธีการในการดำเนินงานของโรงเรียนได้อย่าง ชัดเจนมากที่สุด โดยผู้นำท้องถิ่นที่มีอายุไม่เกิน 40 ปี มีระดับพึงประสงค์ต่ำกว่าผู้นำท้องถิ่นที่มี อายุ 41 ปีขึ้นไป

5. ผู้นำท้องถิ่นที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีระดับพึงประสงค์ต่อคุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาที่พึงประสงค์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณา คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพเป็นรายชื่อ พบว่า ผู้นำท้องถิ่นที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีระดับ พึงประสงค์ในคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพไม่แตกต่างกัน โดยผู้นำท้องถิ่นที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่า ปริญญาตรี และผู้นำท้องถิ่นที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรีขึ้นไปมีระดับ พึงประสงค์เท่ากัน ด้านความรู้พบว่าไม่แตกต่างกัน โดยผู้นำท้องถิ่นที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่า ปริญญาตรีมีระดับพึงประสงค์สูงกว่าผู้นำท้องถิ่นที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี ขึ้นไป ด้านทักษะทางการบริหารพบว่าไม่แตกต่างกัน โดยผู้นำท้องถิ่นที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่า ปริญญาตรีมีระดับพึงประสงค์มากกว่าผู้นำท้องถิ่นที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่า ปริญญาตรีขึ้นไป

4.2 ด้านความรู้

ผู้นำท้องถิ่นที่มีอายุไม่เกิน 40 ปี จะมีระดับพึงประสงค์ต่อผู้บริหารโรงเรียนเรื่อง มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายการศึกษาของชาติทุกระดับมากที่สุด ได้ผ่านการฝึกอบรม ให้เป็นผู้บริหารโรงเรียนตามหลักสูตรและวิธีการที่ ก.ค. กำหนดมากรองลงมา มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการวิจัยทางการศึกษามากำสุด ส่วนผู้นำท้องถิ่นที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป มีระดับพึงประสงค์ ต่อผู้บริหารโรงเรียนสอดคล้องกันกับผู้นำท้องถิ่นที่มีอายุไม่เกิน 40 ปีตามลำดับที่กล่าวมา โดยผู้นำท้องถิ่นที่มีอายุไม่เกิน 40 ปี มีระดับพึงประสงค์ต่ำกว่าผู้นำท้องถิ่นที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป

4.3 ด้านทักษะทางการบริหาร

ผู้นำท้องถิ่นที่มีอายุไม่เกิน 40 ปี มีระดับพึงประสงค์ต่อการมีความสามารถในการ จัดหาวัสดุอุปกรณ์เพื่อการศึกษาได้อย่างเพียงพอมากที่สุด มีความสามารถในการใช้ภาษาในการ สื่อสาร ใช้คอมพิวเตอร์เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการปฏิบัติงานและประเมินผลการปฏิบัติงานมาก รองลงมา มีความสามารถในการมอบหมายงานให้บุคลากรปฏิบัติได้ตรงตามความสามารถมากที่สุด ส่วนผู้นำท้องถิ่นที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป มีระดับพึงประสงค์การมีความสามารถสร้างความสัมพันธ์อันดี ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน รวมทั้งสามารถใช้ภาษาในการสื่อสารใช้คอมพิวเตอร์ เทคโนโลยี สมัยใหม่ในการปฏิบัติงานและประเมินผลการปฏิบัติงานมากที่สุด ความสามารถในการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์เพื่อการศึกษาได้อย่างเพียงพอมากรองลงมา และความสามารถในการกำหนด เป้าหมาย นโยบาย วางแผนเชิงกลยุทธ์ จัดระบบงาน และวิธีการในการดำเนินงานของโรงเรียนได้อย่าง ชัดเจนมากที่สุด โดยผู้นำท้องถิ่นที่มีอายุไม่เกิน 40 ปี มีระดับพึงประสงค์ต่ำกว่าผู้นำท้องถิ่นที่มี อายุ 41 ปีขึ้นไป

5. ผู้นำท้องถิ่นที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีระดับพึงประสงค์ต่อคุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาที่พึงประสงค์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณา คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพเป็นรายชื่อ พบว่า ผู้นำท้องถิ่นที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีระดับ พึงประสงค์ในคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพไม่แตกต่างกัน โดยผู้นำท้องถิ่นที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่า ปริญญาตรี และผู้นำท้องถิ่นที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรีขึ้นไปมีระดับ พึงประสงค์เท่ากัน ด้านความรู้พบว่าไม่แตกต่างกัน โดยผู้นำท้องถิ่นที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่า ปริญญาตรีมีระดับพึงประสงค์สูงกว่าผู้นำท้องถิ่นที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี ขึ้นไป ด้านทักษะทางการบริหารพบว่าไม่แตกต่างกัน โดยผู้นำท้องถิ่นที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่า ปริญญาตรีมีระดับพึงประสงค์มากกว่าผู้นำท้องถิ่นที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่า ปริญญาตรีขึ้นไป

6. ผู้นำท้องถิ่นที่มีอาชีพต่างกันมีระดับพึงประสงค์ต่อคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่พึงประสงค์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพเป็นรายชื่อ พบว่า ผู้นำท้องถิ่นที่มีอาชีพต่างกันมีระดับพึงประสงค์ต่อคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพไม่แตกต่างกัน โดยผู้นำท้องถิ่นที่มีอาชีพรับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจและพนักงานบริษัทมีระดับพึงประสงค์สูงกว่าผู้นำท้องถิ่นที่มีอาชีพเกษตรกร ค้าขาย รับจ้างและอื่น ๆ ด้านความรู้พบว่าไม่แตกต่างกัน โดยผู้นำท้องถิ่นที่มีอาชีพรับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ และพนักงานบริษัทมีระดับพึงประสงค์สูงกว่าผู้นำท้องถิ่นที่มีอาชีพเกษตรกร ค้าขาย รับจ้างและอื่น ๆ ด้านทักษะทางการบริหารพบว่าไม่แตกต่างกัน โดยผู้นำท้องถิ่นที่มีอาชีพรับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานบริษัท เกษตรกรรม ค้าขาย รับจ้างและอื่น ๆ มีระดับพึงประสงค์เท่ากัน

ผลวิจัยตามความมุ่งหมายของการวิจัยมีดังนี้

1. คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่พึงประสงค์ของผู้นำท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทองอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยมีด้านบุคลิกภาพมากที่สุด ด้านทักษะทางการบริหารมากรองลงมา และด้านความรู้มากเป็นลำดับสุดท้าย
2. ผู้นำท้องถิ่นที่มีเพศต่างกัน มีระดับพึงประสงค์ต่อคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย
3. ผู้นำท้องถิ่นที่มีอายุต่างกัน มีระดับพึงประสงค์ต่อคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย
4. ผู้นำท้องถิ่นที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีระดับพึงประสงค์ต่อคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย
5. ผู้นำท้องถิ่นที่มีอาชีพต่างกัน มีระดับพึงประสงค์ต่อคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยมีประเด็นต่าง ๆ ที่สมควรนำมาอภิปรายดังนี้

1. คุณลักษณะพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่พึงประสงค์ของผู้นำท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากโดยด้านบุคลิกภาพมากที่สุด ด้านทักษะทางการบริหารมากรองลงมาและด้านความรู้มากเป็นลำดับสุดท้าย ผลของการวิจัยครั้งนี้ มีความสอดคล้องกับแนวคิดและงานวิจัยที่ผ่านมาดังนี้

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านบุคลิกภาพของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของผู้นำท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง อยู่ในระดับมากที่สุดในการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับแนวคิดของวันทนา เมืองจันทร์ (2545 : 14) ที่เห็นว่าผู้บริหารนั้นต้องเป็นผู้ปฏิบัติให้เป็นแบบอย่างแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา

ยังสอดคล้องกับแนวคิดของสมาน จันทะดี (2543 : 84) ที่กล่าวถึงผู้บริหารในอนาคตว่าเป็นผู้มีสุขภาพจิตดี มีวิสัยทัศน์กว้างไกล และพนัส หันนาคินทร์ (2542 : 14) ได้กล่าวว่าคุณสมบัติทางส่วนตัวของผู้บริหารคือเป็นผู้มีจิตใจสุขุมเยือกเย็น มีความคิดกว้างไกล มีความคิดริเริ่ม ตั้งตัวอยู่ในธรรม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของชาญชัย อาจินสมาจาร (2540 : 97-101) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะที่ถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารไว้ดังนี้ คุณสมบัติทางกายได้แก่ ว่องไว สง่า บุคลิกภาพมีเสน่ห์ แต่งตัวง่าย ๆ มีรสนิยม เสี่ยงพุดชดเจนนอริยาบถเป็นไปตาม ธรรมชาติมีอุปนิสัย สม่่าเสมอ สุขภาพดี

นอกจากนี้อรุณ รักธรรม (2527 : 199-202) ยังได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะที่ดีของผู้บริหารไว้ดังนี้ มีความซื่อสัตย์ มีท่าทางเหมาะสม มีความอดทน มีความกระตือรือร้น ไม่เห็นแก่ตัว มีความสงบเสงี่ยม เห็นอกเห็นใจผู้อื่นและมีสังคมดี

ผลการวิจัยคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพครั้งนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุณีย์ บุญทิม (2542 : 103) ซึ่งได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในช่วงปฏิรูปการศึกษา (พ.ศ.2539-2550) ตามความคาดหวังของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6 พบว่าผู้บริหารและครูมีความคาดหวังต่อคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชีระพร นิลสำรา (2542 : 109) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของประธานกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครพนม พบว่าคุณลักษณะด้านคุณธรรม และ จริยธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นแบบอย่างที่ดีอยู่ในระดับมากที่สุด นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของวัฒนะ สังวาลย์ (2531 : 137) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษาเขตการศึกษา 12, ประพนธ์ ไพลคำ (2537 : 73-75) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามทัศนะของครูและกรรมการการศึกษาของโรงเรียนในจังหวัดปราจีนบุรีและจันทบุรี วัฒนา (2528 : 127-139) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของศึกษานิเทศก์ในทศวรรษหน้า (ค.ศ.1995-2005) ดังก็พบว่าคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านทักษะทางการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของผู้นำท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง อยู่ในระดับมากสอดคล้องกับแนวคิดของสมศักดิ์ หงษ์สาคร (2537 : 15) กล่าวว่าผู้บริหารโรงเรียนควรมีความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยวิธีการอันชาญฉลาด

รู้จักสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานเปิดโอกาสให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น มีความเป็นประชาธิปไตย มีความตั้งใจในการทำงาน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และเป็นที่ศรัทธาของคนทั่วไปและ สมยศ นาวิกาน (2538 : 403) ได้กล่าวถึงการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างคุณลักษณะของผู้นำที่มีประสิทธิภาพและไม่มีประสิทธิภาพพบว่าคุณลักษณะที่มีความสำคัญมากที่สุดที่เกี่ยวข้องกับระดับการบริหารและผลการปฏิบัติงานคือ ความสามารถทางการบังคับบัญชาของผู้บริหาร ยังสอดคล้องกับแนวคิดของคิเรก พรสีมา (2543 : 127-180) ได้กล่าวถึงมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานที่ 20 คือผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการ

ผลการวิจัยคุณลักษณะด้านทักษะทางการบริหารครั้งนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุณีย์ บุญทิม(2542 : 101-103)ซึ่งได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในช่วงปฏิรูปการศึกษา (พ.ศ.2539-2550) ตามความคาดหวังของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6 พบว่าผู้บริหารและครูมีความคาดหวังต่อคุณลักษณะด้านทักษะของการบริหารอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธีระพร นิลสาขา (2542 : 109) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของประธานกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครู อาจารย์ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครพนม พบว่าคุณลักษณะด้านทักษะอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพบุลย์ วงษ์ทองดี (2540 :78-79) ได้วิจัยเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอธิการบดีตามทัศนะของอาจารย์ในสถาบันราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ ด้านความสามารถในการบริหาร, ประพนธ์ ไพลคำ (253 : 73-74) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามทัศนะของครูและกรรมการ การศึกษาของโรงเรียนในจังหวัดปราจีนบุรี ด้านความสามารถในการบริหารและไพโรจน์ สิงห์คำ (2542 :88-90) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานประถมศึกษาอำเภอเขียงคาน จังหวัดเลย ตามความคิดเห็นของครู อาจารย์ ด้านทักษะความรู้ด้านความสามารถในการบริหารต่างก็พบว่าอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความรู้ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของผู้นำท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับแนวคิดของนพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2527 : 33-40) ที่กล่าวว่าผู้บริหารคือผู้มีความรู้และสามารถในการคิดเคราะห์วางแผนนโยบายและแผนงานและกิติ ตัชคานนท์ (2543 : 27-28) กล่าวว่าผู้นำหรือผู้บริหารที่ดีต้องมีความรู้ดี มีความคิดริเริ่ม มีการวางแผนและการดำเนินงานตามแผน ยังสอดคล้องกับแนวคิดของสมาน จันทะดี (2543 : 84) ได้กล่าวถึงผู้บริหารในอนาคตคว่าเป็นผู้มีความรู้ ความคิด ความสามารถ นอกจากนี้สมชาย เทพแสง

(2543 : 15-17) ได้เสนอคุณลักษณะของนักบริหารมืออาชีพว่ามีลักษณะดังนี้ มีความรู้ความเข้าใจในการบริหารงานมีความรู้ความเข้าใจด้านการเมือง การปกครองและเลือกใช้ความรู้ได้อย่างเหมาะสม

ผลการวิจัยคุณลักษณะด้านความรู้ครั้งนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสุนีย์ บุญทิพย์ (2542 : 101-103) ซึ่งได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในช่วงปฏิรูปการศึกษา (พ.ศ.2539-2550) ตามความคาดหวังของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6 พบว่าผู้บริหารและครูมีความหวังต่อคุณลักษณะด้านความรู้ อยู่ในระดับมากที่สุดสอดคล้องกับงานวิจัยของธีระพร นิลสาขา (2542 : 109) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของประธานกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของผู้บริหาร โรงเรียนและครู อาจารย์ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครพนม พบว่าคุณลักษณะด้านความรู้ อยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของไพฑูรย์ วงษ์ทองดี (2540 : 78-79) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอธิการบดีตามทัศนะของอาจารย์ในสถาบันราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ ด้านความรู้, ประพนธ์ (2537 : 73-74) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามทัศนะของครูและคณะกรรมการการศึกษาของโรงเรียนในจังหวัดปราจีนบุรีด้านความรู้เกี่ยวกับงานในหน้าที่และประสิทธิผล พรหมรักษ์ (2538 : 22) ได้ศึกษาคุณลักษณะของประธานกลุ่มโรงเรียนตามความต้องการของผู้บริหาร โรงเรียนและครูอาจารย์ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา ด้านความรู้ ต่างก็พบว่าอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

2. ผู้นำท้องถิ่นที่มีเพศต่างกัน มีระดับพึงประสงค์ต่อคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของไพโรจน์ สิงห์คำ (2542: 88-90) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเขียงกาน จังหวัดเลยตามความคิดเห็นของครูอาจารย์ ด้านต่าง ๆ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้านและเมื่อพิจารณาตามเพศ ความคิดเห็นโดยส่วนรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของวัลยา ฐปประดิษฐ์ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของพนักงานมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีต่อการเปลี่ยนเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ผลการวิจัยพบว่าพนักงานที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐไม่แตกต่างกันและสอดคล้องกับงานวิจัยของชโลมพร วรอนุวัฒนกุล (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้:กรณีศึกษาศูนย์การพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ผลการวิจัยพบว่าประชาชนเพศชายหรือเพศหญิงไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัย จึงคาดว่าจะเป็นเพราะสภาพสังคม

ที่เปลี่ยนแปลงไป รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 บัญญัติไว้ว่าชายหรือหญิงเท่าเทียมกันและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 บัญญัติไว้ว่าประชาชนทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกันทางการศึกษา จึงสอดคล้องกับผลการวิจัยที่ไม่แตกต่างกัน

3. ผู้นำท้องถิ่นที่อายุต่างกัน มีระดับพึงประสงค์ต่อคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของคงฤทธิ์ สุโกโส (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้สื่อข่าวต่อการให้บริการตามโครงการโรงพักเพื่อประชาชน ผลการวิจัยพบว่าผู้สื่อข่าวที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการให้บริการของตำรวจนครบาลตามโครงการโรงพักเพื่อประชาชนแตกต่างกัน และงานวิจัยของบรรจง อบกลิ่น (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการติดตามผลการนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการฝึกอบรมหลักสูตรนายทหารชั้นผู้บังคับหมวด ผลการวิจัยพบว่าผู้สำเร็จการฝึกอบรมที่มีอายุต่างกันมีความสัมพันธ์กับการนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานแตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัย

4. ผู้นำท้องถิ่นที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีระดับพึงประสงค์ต่อคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของสมเกียรติ เจริญนิม (2533 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์เกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณสมบัติและความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตการศึกษา 7 พบว่าอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วย สำหรับการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ที่มีต่อคุณลักษณะ คุณสมบัติและความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้บริหารด้านวุฒิการศึกษาไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมศักดิ์ คงสมนวน (2535 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานโรงเรียนของ ผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารโรงเรียนที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกันได้แก่ผู้บริหารโรงเรียนที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาโทและผู้บริหารโรงเรียนที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาโทหรือสูงกว่ามีความคิดเห็นต่อการบริหารงานด้านวัดผลประเมินผลการศึกษาไม่แตกต่างกันและงานวิจัยของ ระพีพรรณ วรรณพินทุ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพึงพอใจในงานของนายสถานีเดินรถบริษัทขนส่ง จำกัด ผลการวิจัยพบว่านายสถานีเดินรถบริษัทขนส่ง จำกัด ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความพึงพอใจในงานไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัย จึงคาดว่าจะเป็นเนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ปัจจุบันประชาชนสามารถเรียนรู้ได้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาซึ่งสอดคล้องกับการจัดการศึกษาของชาติตามมาตรา 4 กำหนดให้รัฐจัดการศึกษาให้ประชาชนตลอดชีวิตได้แก่ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

5. ผู้นำท้องถิ่นที่มีอาชีพต่างกัน มีระดับพึงประสงค์ต่อคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของมาตี สุภาพผล (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาภาพลักษณ์เรือนจำในทัศนะของญาติ ผู้ต้องขัง ผลการวิจัยพบว่า ภาพลักษณ์เรือนจำในทัศนะของญาติผู้ต้องขังเป็นเชิงบวก ญาติผู้ต้องขังที่มีอิทธิพลต่างกันมีความสัมพันธ์กับภาพลักษณ์เรือนจำไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.5 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของพิชา รุจินาม (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพตำรวจทางหลวงของผู้ขับขี่รถยนต์บนถนนสายเอเชีย ผลการวิจัยพบว่าผู้ขับขี่รถยนต์บนถนนสายเอเชียที่มีอาชีพต่างกันมีความสัมพันธ์กับภาพลักษณ์ของตำรวจทางหลวงไม่แตกต่างกัน และงานวิจัยของพชร ถนนทรัพย์ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาภาพลักษณ์คณะกรรมการการเลือกตั้งตามทัศนะของสมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ผลการวิจัยพบว่าสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่มีอาชีพต่างกันมีภาพลักษณ์ต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งอยู่ในเชิงบวกและมีความสัมพันธ์ต่อภาพลักษณ์คณะกรรมการการเลือกตั้งไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ซึ่งคาดคะเนว่าน่าจะเป็นเพราะสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้คนทุกอาชีพมีระดับพึงประสงค์ต่อคุณลักษณะผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาใกล้เคียงกันประชาชนทุกอาชีพมีสิทธิเข้าร่วมในการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนให้แก่บุตร กุลธิดา ตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2543 ว่าด้วยเรื่องคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. คณะกรรมการสรรหาหรือคัดเลือกผู้บริหารของกรมสามัญศึกษา สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นส่วนหนึ่งในการวางแผนเพื่อคัดเลือกบุคคลสำหรับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยพิจารณาจากคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพด้านทักษะทางการบริหารและด้านความรู้
2. ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สามารถใช้ผลการวิจัยเป็นแนวทางสำรวจคุณลักษณะของตนเองว่ามีคุณลักษณะด้านใดที่ยังด้อยอยู่ แล้วหาวิธีการปรับปรุงและพัฒนาคุณลักษณะด้านที่ด้อยให้เข้มแข็งขึ้นเพื่อเตรียมรับการประเมิน
3. สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษาและสถาบันการศึกษาที่ผลิตผู้บริหารการศึกษา ควรจะได้นำคุณลักษณะต่าง ๆ เหล่านี้ไปกำหนดเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรสำหรับเตรียมผู้ที่จะเป็น ผู้บริหารโรงเรียนหรือสถานศึกษา เพื่อเตรียมและพัฒนาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์พร้อมที่จะไปปฏิบัติหน้าที่ได้ประสบผลสำเร็จ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคุณลักษณะที่เป็นจริงกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา ตามการรับรู้ของผู้นำท้องถิ่น
2. ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคุณลักษณะที่เป็นจริงกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา ตามการรับรู้ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียน